

فرهنگ رزنی

دوشنبه
۹ مهر ۱۳۹۷
۲۱ محرم ۱۴۴۰
۸ صفحه/شماره ۳۹۵۷

حکمت روز
امام علی (ع)

بەر راستی که دنیا آدمی را به کلی سرگرم خود می سازد دنیا پرست به چیزی از آن نرسد، مگر آن که باب حرص و شیفتگی به آن پروریش گشوده شود و به آن چه از این دنیا دست یافته اکثفا نمی کند تا در پی چیزی که به دست نیاورده نرود.

نهیج البلاءغه (صبحی صالح، ص ۲۲۳

مناجات
خواجہ عبدا... انصاری

الهی!

مران کسی را که تو خود خواندی، آشکار مکن گناهی را که تو خود پوشیدی

کریم!

خود بر گزفتی و کس نگفت که بر دار، اکنون که بر گزفتی مگذار

و در سایه لطف خود می دار و جز به فضل و رحمت خود مسپار

الهی!

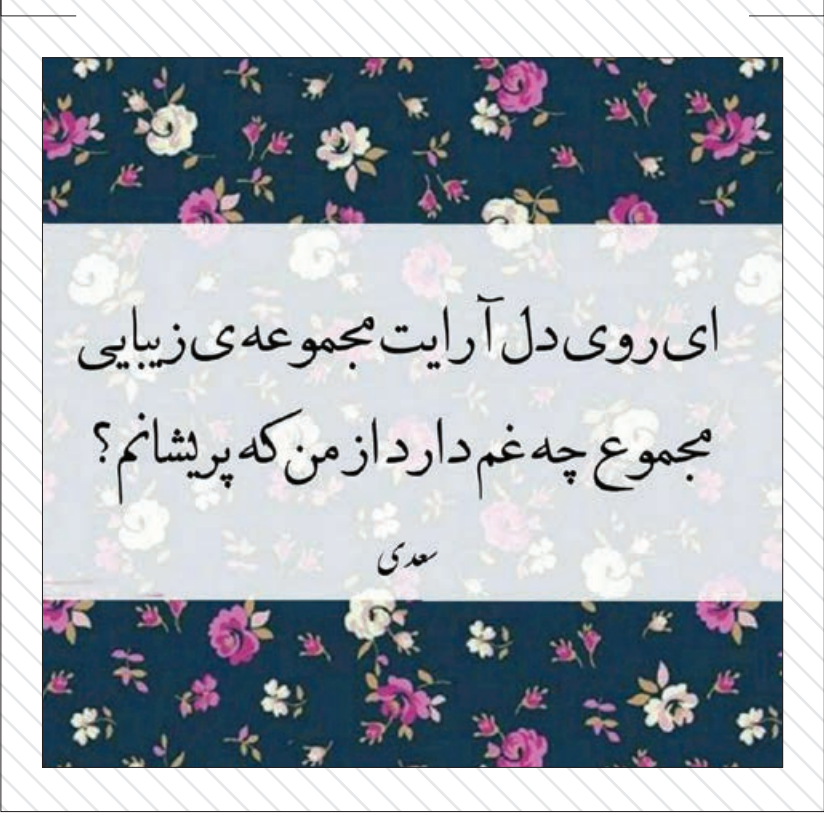
آب عنایت تو گر به سنگ رسيد، سنگ بار گرفت، سنگ درخت رو يانيد

درخت میوه بار گرفت، چه درختی؟ درختی که بارش همه شادی

مزه اش همه انس و پوشش همه آزادی، درختی که ریشه اش در زمین وفا

شاخ آن برای رضا، میوه آن معرفت و صفا، حاصل آن ديدار و لقاء.

با شاعران

مشهد
شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

حاتم طایی را گفتند: «از تو بزرگ تو بزرگ همت تر در جهان دیده‌ای یا شنیده‌ای؟» گفت: «بلی! روزی چهل شتر قربان کرده بودم، امرای عرب را، پس به گوشه صحرایی به حاجتی برون رفته بودم. خار کنی را دیدم پشته فراهم آورد. هفتشت به

کار یککلماتور

–اگر خودم هم مثل ساعتم جلورفته بودم حالا به همه جار سیده بودم.

–با چوب درختی که بر ف کمرش را شکسته بود، بارو ساختم.

–با سر عتی که گربه از درخت بالا می رود، درخت از گربه پایین می آید.

–دم برای ماهی ها می سوزد که در ا یام کود کی نمی توانند خاک بازی کنند.

–پر گاری که اختلال حواس پیدا می کند بیضی ترسیم می کند.

–با این که گل های قالی خار ندارند، مردم با کفش روی آن پا می گذار ند.

–آب به انداز های گل آلود بود که ماهی، زند گی را تیره و تاری می دید.

–جارو، شکم خالی سطل زباله را پر می کند.

صفحه آخر

<div><div><div><div><div></div><div><div>Nishapur</div></div></div></div><div>نیشاپور</div>۷۲ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Quchan</div></div></div></div><div>قوچان</div>۸۲ ۲۸▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Sabzevar</div></div></div></div><div>سبزوار</div>۱۸۷ ۳۲▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Dargaz</div></div></div></div><div>درگز</div>۱۵۷ ۳۰▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>TorbatHeydarieh</div></div></div></div><div>تربت حیدریه</div>۱۲۷ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Torbatjam</div></div></div></div><div>تربت جام</div>۱۱۷ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Taybad</div></div></div></div><div>تایباد</div>۱۵۷ ۳۰▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Mashhad</div></div></div></div><div>مشهد</div>۱۳۷ ۲۹▲</div></div>
---	---	---	---	---	--	---	--

روزنامه خراسان ر زسی:
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول: محمدسعید احدیان
سردیر: سیدعلی علوی

					
دفترمرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵ تلفن: ۵۱-۳۷۶۳۴۰۰		نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۳۴۲۹۵ پدیرش آگهی واشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰ پیامک: ۳۰۰۹۹۹			
<div><div></div></div>					

به روایت تاریخ
غلامرضا آذری خاکستر

عکس مربوط به قسمتی از افراد ژاندارمری خراسان است که تحت تعلیم و تربیت کلنل محمدتقی خان پسپان قرار داشتند. در وسط و با پاتثری مشکلی کلنل محمدتقی خان پسپان حضور دارد.

نقش کلنل محمد تقی خان پسپان در مهار شرارت‌ها و قیام کمونیستی خداوردی خان

کلنل علیه‌بلشویک یاغی

اوضاع نابه سامان خراسان در اواخرعصر قاجاریه موجب می‌شود تا روس‌ها با نفوذ در شمال خراسان در صددتبلیغ کمونیسمو ایجاد پایگاه‌هایی برای القای افکارشان مباردت کنند. در واقع پس از انقلاب بلشویکی ۱۹۱۷ م، و قرار داد ۱۹۱۹ م، بین ایران و انگلیس، شوروی تلاش گسترده‌ای برای نفوذو گسترش فعالیت‌های کمونیستی در خراسان انجام داد حتی در آن دوران حکومت شوروی با اعزام مأموران مخفی به شهرهای قوچان، مشهدو... در صددسازمان دهی شورای تبلیغات بین‌المللی بود تا دسته‌ها و احزاب محلی را مجهز کنند. به تبعیت از این اتفاقات در خطه خراسان، شهرمشهد نیز بی‌تصیب نماند و در نیمه نخست سال ۱۳۰۰ ش. شاهد تحولات عدیده سیاسی بود.

در همان ایام بود که کلنل محمدتقی خان پسپان پس از استقرار در مشهد در مقابل حکومت مرکزی قد علم کرد و مخالفت خود را با این ساختار اعلام کرد و ضمن تمرکز قوای نظامی به اصلاحات قابل توجهی پرداخت. قلعب و قمع یاغیان از جمله اقدامات کلنل محمدتقی خان پسپان(۱۲۷۱/۱۳۰۰ ش.) در خراسان است که در این نوشتار به قیام کمونیستی خداوردی خان (که از سال ۱۲۹۸ ش. شروع و فرجام کارش در تیرماه ۱۳۰۰ است) پرداخته شد و از سهم کلنل در دفع این آفات نیز مطالبی را ذکر کرده ایم:

- پیوند خود با بلشویک ها**

در اواخر دوره قاجار خدایردی (خدا) از کردهای پهلوانلوی روستای تکمران شیروان، به جرگه نبروهای سواره محمدابراهیم خان زعفرانلو از حکام شیروان پیوست. حضور موثرش طی درگیری‌های محلی و مبارزاتش موجب شد تا پس از مدتی به عنوان یکی از فرماندهان برجسته این گروه انتخاب شودو حتی شیروان را نیز در اختیار بگیرد. سرانجام با دخالت فرج... خان (ضیفع الملک) اوضاع شیروان به نفع تاج‌محمدخان پایان یافت و خدا و شیروان بیرون رانده شدو با سوارانش در نواحی سرحدی به سر می‌برد. در این زمان انقلاب ۱۹۱۷ م. شوروی اتفاق افتاده بودو فعالیت‌های کمونیستی به شدت ادامه داشت خداوردی در عشق آباد به وسیله یکی از ترکان مهاجران دیار که با وی رفت و آمد داشت به سران کمونیست عشق آباد معرفی شد. آنان که از سوابق جنگجویی خدا آگاهی داشتند، به خوبی از او استقبال کردند و باو قول قرارهایی گذاشتند که چنان چه بتواند یک حکومت کمونیستی در شمال خراسان برپا کند از او حمایت خواهند کرد و او را یاری می‌دهند. [۱]

به قول لوگاشوا، نویسنده کتاب «ترکمن‌های ایران «شورش تهدیدستان به رهبری خدا آغاز شد» [۲] و جورج لیتافسکی معتقد است حکومت شوروی خدورا مأمور شورش در خراسان کرده و به وی مقادیری اسلحه کمک کرده‌اند. همچنین کلیم... توحدی با ارائه اسنادی از حرکت خدو سردار به عنوان قیام کمونیستی یاد کرده است. [۳] اسنادی در باره ارتباط خدا با سران کمونیست از جمله گریگوریوسویچ زینوویف وجود دارد.

دیالوگ

به ضرب المثل پرتغالی میگه:
پا همیشه همون جایی میره
که دل میره...

سریال مدار صفر در جه- کارگردان: حسن فتحی

مجسمهٔ کلنل محمد تقی خان پسپان در مشهد

زینوویف کمونیست روسی و از انقلابیون بلشویک که بعدها به یکی از سیاست‌مداران دولت شوروی تبدیل شد. وی پس از مرگ لنین، به همراه کامنف، علیه تروتسکی، به استالین پیوست و از اصلی‌ترین افراد مسئول در بیرون کردن تروتسکی از حزب و قدرت‌گیری استالین بود. بعدها و پس از قدرت‌گیری بی‌حدو حصر استالین، زینوویف با تروتسکی علیه او متحد شد. اما این، بسیار دیر بود و او که خود از مهم‌ترین عوامل به قدرت رسیدن جوزف استالین بود، به دست وی اعدام شد. از زینوویف آثاری در زمینه تاریخ حزب، برجا مانده است.

ماجرای اعدام خدو سردار را مولف کتاب «فرمانروای جنگ و موسیقی» به طرز زمان گونه‌ای توصیف کرده و نوشته است: در بامداد هفتم تیر ۱۳۰۰ خورشیدی کلنل، خداوردی سردار و برادرش... ورودی راه‌پشت کوهسنگی ساعت یک بامداد روز بیست و هشتم ژوئن تیرباران شدند. [۷] شاخه حزب کمونیست قوچان به دفتر ترکستان کمینترن خبر داد: خداوردی و... ردی را کشتند و فکر می‌کنیم افرادشان را هم بکشند. دفتر ترکستان از مرگ سردار اظهار تاسف نکرد. [۸]

مجسمهٔ کلنل محمد تقی خان پسپان در مشهد

- منابع**

- [۱]. حرکت تاریخی کرد به خراسان در دفاع از استقلال ایران کلیم... تودعی. ۴ج. مشهد: بی‌نا. ۱۳۵۹. ص.۲۴۴
- [۲]. ترکمن‌های ایران (پژوهش تاریخی، مردم‌شناسی، بی‌پیرایه لاگاشووا ترجمه سیروس ایزدی و حسین تحویلی: تهران: شاهنگ. ۱۳۵۹. ص. ۱۲۸
- [۳]. حرکت تاریخی کرد به خراسان در دفاع از استقلال ایران. ۴ج. ۲۲۲
- [۴]. خاطرات میرزا محمود صارم الممالک در گزی نویسنده محمد صارم الممالک، تصحیح: تعلیق و تحشیه یو طاب‌ساری. علی کریمیان. شیروان: شیلان، ۱۳۸۸. ۱۸۴-۱۹۵
- [۵]. جنش کلنل محمدتقی‌خان پسپان بنابر گزارش‌های کنسولگری انگلیس در مشهد
- [۶]. همان، ص.۵۹
- [۷]. همان، ص.۶۹
- [۸]. کلنل پسپان و ناسیونالیسم انقلابی در ایران. نویسنده استفانی کورنبن و دیگران. مترجم عبدا... کوثری. تهران: ماهی، ۱۳۹۴. ۱۲۱
- [۹]. فرمانروای جنگ و موسیقی خدو سردار (ظهور خداوردی سردار بر ارق تاریخ ایران)، هاشم فرهادی، شیروان، ۱۳۹۲، ۱۷۵ص
- [۱۰]. حرکت تاریخی کرد به خراسان در دفاع از استقلال ایران ۴ج. ۲۸۴

بریده‌کتاب

سونیا همیشه می گفت: دوست داشتن به نفس منه این می‌مونه که آدم به یه خونه اسباب کنشی کنه. اولش آدم عاشق همه چیزهای جدید می‌شه، هر روز صبح از چیزهای جدیدی شگفت زده می‌شه که بیو مال خودش شده‌اند و مدام می‌ترسه یکی بیاد نوی خونه و بهش بگه که به اشتباه بزرگ کرده و اصلا نمی‌تونسته پیش بینی کنه که به روز خونه به این قشنگی داشته باشه، ولی بعد از چند سال نهای

*مردی به نام او-ه- نویسنده: فردریک بکمن

مجسمهٔ کلنل محمد تقی خان پسپان در مشهد

<div><div><div><div><div></div><div><div>Nishapur</div></div></div></div><div>نیشاپور</div>۷۲ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Quchan</div></div></div></div><div>قوچان</div>۸۲ ۲۸▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Sabzevar</div></div></div></div><div>سبزوار</div>۱۸۷ ۳۲▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Dargaz</div></div></div></div><div>درگز</div>۱۵۷ ۳۰▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>TorbatHeydarieh</div></div></div></div><div>تربت حیدریه</div>۱۲۷ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Torbatjam</div></div></div></div><div>تربت جام</div>۱۱۷ ۲۹▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Taybad</div></div></div></div><div>تایباد</div>۱۵۷ ۳۰▲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Mashhad</div></div></div></div><div>مشهد</div>۱۳۷ ۲۹▲</div></div>
---	---	---	---	---	--	---	--

چاپ‌مشهد: شهر چاپ‌خراسان
روابط‌عمومی: ۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۳۴۵۰۱

					
چاپ‌مشهد: شهر چاپ‌خراسان روابط‌عمومی: ۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۳۴۵۰۱					
<div><div></div></div>					

معاون برنامه ریزی اتاق تعاون ایران

یادداشت
علی مطیع جهانی

مجسمهٔ کلنل محمد تقی خان پسپان در مشهد

بخش تعاون با تاکید بر گسترش دانش، تشویق به بحث و انتقاد، اعتماد سازی، برقراری مساوت، نظارت و سرانجام حداکثر اطمینان شیوه‌ای است که می‌تواند در روند توسعه به برقراری عدالت اجتماعی و کاهش میزان محرومیت به ویژه در طبقات فقیر جامعه منجر شود. بنا بر این تعاون و توسعه آن را می‌توان دارای جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد برنامه‌ریزی شده کشورها دانست. در کشور ما نیز نظام اقتصادی بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحتیح استوار است.

اقتصاد تعاونی که در ماده ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان رکن دوم اقتصاد قرار گرفته است صراحتاً در ماده ۴۳ قانون اساسی اشاره می‌کند به تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص منتهی می‌شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق در می‌آورد. در واقع در شرایطی که توجه صاحب نظران، دولتمردان و جامعه شناسان به دولت کوچک‌تر است؛ اقتصاد تعاونی به دلایل مردمی بودن و دارا بودن نظام نظارتی قوی مردمی و هرم قدرت از پایین به بالا و مفهومی دقیق‌تر و گسترده‌تر می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در این رویکرد داشته باشد و به عنوان رقیب بخش خصوصی با تاکید بر ابعاد اقتصادی _ اجتماعی اهداف خود، در توسعه اجتماعی نقش اساسی داشته باشد.

طبق آمارهای به دست آمده حدود ۹۳ هزار تعاونی فعال در کشور وجود دارد که در مجموع توانسته‌اند بیش از ۱۵ میلیون نفر از جمعیت کشور را به عضویت خود در آورند و به میزان یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر در کشور اشتغال زایی کنند. در مقابل طبق آمارهای بین‌المللی تعاون نزدیک به سه میلیون شرکت تعاونی با عضویت یک میلیارد و دویست هزار نفر در جهان اشتغالی حدود ۳۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان فراهم کرده‌اند یعنی حدود ۱۲ درصد کل جمعیت شاغل در جهان را به خود اختصاص داده‌اند.

بخش تعاون در سال‌های اخیر با تغییر رویکرد اجرایی و تسهیل در برخی امور مربوط به شرکت‌های تعاونی در صدد ایجاد اشتغال بیشتر در کشور است. جامعه بین‌المللی در عصر حاضر مطمئن‌ترین روش برای توسعه عدالت اجتماعی، اقتصادی و فقر زدایی را حرکت رو به رشد به سمت نهضت تعاون می‌داند، تلاش و همت کلیه فعالان عرصه بخش تعاون و رفتارها، کنش و واکنش‌ها متأثر از فرهنگ تعاون است که در تمدن و اعتقادات مان ریشه دارد. روح تعاون در کشور شناخته شده نیست، با تقویت روح تعاون می‌توانیم زمینه بالندگی رادر کشور فراهم سازیم. همان‌طور که امام‌احل نیز فرمودند: تا روح تعاون و تعهد در جامعه برقرار است کشور عزیز از آسیب مصون است. بخش تعاون می‌تواند در توسعه یافنگی متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی ایران که متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، عدالت اجتماعی است در جامعه موثر باشد. با توجه به ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ که به سال ۱۳۸۵ بر می‌گردد متأسفانه به رغم تعیین سهم بخش تعاون از اقتصاد کشور به ۲۵ درصد بخش تعاون با تمام ویژگی‌های خاص مردمی بودن آن توانسته به حدود هفت درصد از سهم اقتصاد کشور دست یابد. بخش تعاون بر با وجود دارا از ظرفیت شبکه توزیعی گسترده، فرگیر و با تجربه برای ارائه خدمات توزیعی با حداقل هزینه‌ها و وجود تشکیلات مردم‌نهاد از جمله اتاق‌های تعاون در کشور می‌تواند بازوی کمکی دولت در چرخه اقتصادی و سیاسی باشد. اجرای ناقص قوانین و مقررات مرتبط با بخش تعاون از جمله در زمینه خصوصی سازی و تخصیص تسهیلات و اشتغال، وضعیّت ملی کشور نیز از این پدیده مستثنا نبوده و باید همگام با تحولات جهانی در عرصه تعاونی‌ها پیش رود. بخش تعاون می‌تواند در تولیدات کشور و توزیع نقش به‌سزایی ایفا کند و باعث ایجاد اشتغال، رونق اقتصادی و شکوفایی هر چه بیشتر اقتصاد کشور شود. بخش تعاون می‌تواند با تجمیع سرمایه‌های اندک مردم، حمایت‌ها و تسهیلات مالی دولت سرمایه‌های کلان و پروراکنده جامعه را با استفاده از منابع و امکانات بالقوه موجود در کشور در خدمت تولید و اقتصاد کشور قرار دهد.

همان‌طور که در دهه ۶۰ بسیاری از پروژه‌های کوچک و بزرگ و حتی پروژه‌های زیربنایی و زیرساختی با مشارکت تعاونی‌ها و نهادهای مردمی پیش‌رفت اما امروزه متأسفانه مردم آن چنان دیده نمی‌شوند و بسیاری از ظرفیت‌های مشتمل بر نیروی انسانی از بین رفته است. گرایش به توسعه بخش تعاون یکی از مقولاتی است که متشکل از دوزیر طبقه شامل «اقبال جهانی به بخش تعاون» و «اولویت بخشی به بخش تعاون در سطح ملی» است. در سطح جهانی به دلیل ناآرامدی بخش خصوصی و محدودیت‌های مالی حاکم بر بخش دولتی، تعاونی‌ها به عنوان یک راهبرد غالب در حال توسعه هستند. به بیان دیگر توسعه اقتصادی مبتنی بر ساز و کارهای تعاون و همیاری رو به تزاید است. از آن‌جا که تحولات جهانی در حوزه اقتصاد بر راهبردهای بخش تعاون و مشارکت‌های جمعی تأکید می‌کنند، وضعیت ملی کشور نیز از این پدیده مستثنا نبوده و باید همگام با تحولات جهانی در عرصه تعاونی‌ها پیش رود. بخش تعاون می‌تواند در تولیدات کشور و توزیع نقش به‌سزایی ایفا کند و باعث ایجاد اشتغال، رونق اقتصادی و شکوفایی هر چه بیشتر اقتصاد کشور شود. بخش تعاون می‌تواند با تجمیع سرمایه‌های اندک مردم، حمایت‌ها و تسهیلات مالی دولت سرمایه‌های کلان و پروراکنده جامعه را با استفاده از منابع و امکانات بالقوه موجود در کشور در خدمت تولید و اقتصاد کشور قرار دهد.